

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.226 van 24 januari 2013
in de zaak A. 203.754/VII-38.450.**

In zake : Johan VANDOORNE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Kurt Vanthuyne
kantoor houdend te 8870 Izegem
Baronstraat 68
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Inge Vanhoutte
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Frankrijklei 105
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 6 februari 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), Agentschap voor Landbouw en Visserij, van 9 december 2011, waarbij aan Johan Vandoorne de aanvraag tot het verkrijgen van een VLIF-tussenkomst wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 januari 2012.

Staatsraad Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christel Verleyen, die loco advocaat Inge Vanhoutte verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven, behoudens wat de kosten betreft.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoeker dient op 3 maart 2010 een aanvraag in tot tussenkomst van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (hierna : VLIF).

4. Het thans bestreden besluit verwerpt deze aanvraag. De verwerende partij oordeelt dat "geen steun wordt verleend gelet op artikel 29 van het besluit van de Vlaamse regering betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw, dat bepaalt dat de steun kan geweigerd worden aan de aanvragers die een verklaring hebben gedaan welke na onderzoek geheel of gedeeltelijk vals is bevonden".

IV. Rechtsmacht van de Raad van State

Standpunt van de verzoeker

5. De verzoeker stelt in zijn laatste memorie, als antwoord op de exceptie inzake gebrek aan rechtsmacht die ambtshalve door de auditeur wordt opgeworpen, dat de bestreden beslissing zelf vermeldt dat er een "eindberoep" tegen kan worden ingeleid bij de Raad van State. Hij stelt voorts dat het voorliggend geding meer betreft dan "een louter nagaan of al dan niet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van VLIF-steun is voldaan". Het gaat volgens de verzoeker meer bepaald over de wijze waarop artikel 31 van het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw (hierna : besluit van de Vlaamse regering van 24 november 2000) dient te worden geïnterpreteerd.

Beoordeling

6. Overeenkomstig de artikelen 144 en 145 GW zijn de hoven en rechtbanken uitsluitend of in beginsel bevoegd om kennis te nemen van geschillen over subjectieve rechten. Het bestaan van een geschil over een subjectief recht met betrekking tot handelingen van de overheid veronderstelt dat de eiser zich beroept op een welbepaalde juridische verplichting die een regel van objectief recht aan het bestuur oplegt. Opdat een partij zich ten aanzien van de bestuurlijke overheid op een dergelijk recht zou kunnen beroepen, dient de bevoegdheid van die overheid gebonden te zijn of dient de overheid reeds het bestaan van een recht te hebben vastgesteld. De Raad van State is enkel bevoegd wanneer de bestreden beslissing een constitutieve beslissing is waarbij de overheid gebruik heeft gemaakt van haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid. Hij is zonder rechtsmacht als het gaat om een beslissing waarbij de overheid vaststelt dat de betrokkene voldoet aan de wettelijke en reglementaire voorwaarden waardoor hij zich kan beroepen op een welbepaald recht.

7. Op grond van artikel 12 van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 wordt een Vlaams Landbouwinvesteringsfonds opgericht. Dit fonds kan, teneinde verrichtingen te ondersteunen die de structuur van de land- en tuinbouwbedrijven verbeteren, hun rendabiliteit verzekeren en opvoeren, de kostprijzen verminderen of die de diversificatie van de landbouwactiviteiten en landbouwproducten bevorderen, of die de landbouw met verbrede doelstellingen bevorderen, of die de omschakeling naar duurzame landbouw bevorderen, of die de economische activiteiten van de dienstverlenende, de begeleidende, de toeleverende, de afzet en de primaire verwerkende sector van land- en tuinbouw helpen bevorderen, tegemoetkomingen verlenen aan onder meer land- en tuinbouwers en hun vennootschappen, binnen het totaal voorziene budget van het VLIF.

8. De voorwaarden om de betrokken steun te ontvangen zijn op gedetailleerde wijze vastgesteld in de regelgeving.

Artikel 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 2000, dat de VLIF-steun regelt voor aanvragen vanaf 1 januari 2000, luidde op het moment van de aanvraag als volgt :

"De landbouwer die een landbouwbedrijf exploiteert waarvan kan worden aangetoond dat het levensvatbaar is en dat het voldoet aan minimumnormen op het gebied van leefmilieu, hygiëne en dierenwelzijn en waar de productie zo georganiseerd wordt dat een positief resultaat gerealiseerd wordt ten opzichte van die minimumnormen, kan de investeringssteun genieten die in aanmerking komt voor de financiering uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO), uitgezonderd de consumentencoöperatie of de sociale instelling.

De natuurlijke persoon landbouwer, de beherende vennoot, zaakvoerder, bestuurder of gedelegeerd bestuurder met de kwalificatie landbouwer of de bestuurder landbouwer van de sociale instelling of de consumentencoöperatie moet over voldoende vakbekwaamheid en deskundigheid beschikken.

Een economisch levensvatbaar landbouwbedrijf is een landbouwbedrijf dat na de investeringen een arbeidsinkomen per VAK verschaft hoger dan het in artikel 5 bedoelde referentie-inkomen.

De landbouwer stelt voor zijn bedrijf een bedrijfsplan op dat beantwoordt aan de in artikel 5 vastgestelde voorwaarden.

Bovendien verbindt hij er zich toe een bedrijfseconomische boekhouding bij te houden.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het landbouwbeleid, bepaalt de voorwaarden inzake vakbekwaamheid en deskundigheid, de criteria waaraan de bedrijfseconomische boekhouding moet voldoen en de eventueel bijkomende normen in het kader van de steunverlening op het vlak van leefmilieu, hygiëne, dierenwelzijn en ruimtelijke ordening".

De landbouwer die van de investeringssteun bedoeld in artikel 6 van het besluit van de Vlaamse regering, wenst te genieten, dient daartoe een aanvraag in bij het VLIF. Artikel 28 van het besluit van de Vlaamse regering stelde ten tijde van de aanvraag bovendien nog het volgende :

"Met betrekking tot de steunverlening, bedoeld in artikelen 6, 12, 14, 17, 19 en 21 stelt de Vlaamse minister, bevoegd voor het landbouwbeleid, de voorwaarden en de modaliteiten van de rentetoelage en/of investeringspremie vast, de duur van de waarborg en eventueel de in aanmerking te nemen minimum- en maximuminvesteringskosten en de gevallen en de mate waarin het equivalent van de steun geheel of gedeeltelijk onder de vorm van uitgestelde aflossingen mag toegekend worden.

(...)

De Vlaamse minister, bevoegd voor het landbouwbeleid, bepaalt de criteria waaraan de bedrijfseconomische boekhouding moet voldoen".

Het ministerieel besluit van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw bevat de modaliteiten en de specifieke voorwaarden voor de toekenning van VLIF-steun, waaronder onder meer de vereiste vakbekwaamheid, de bepalingen inzake het verplicht bijhouden van een bedrijfseconomische boekhouding, en de minimumnormen inzake leefmilieu, hygiëne en dierenwelzijn.

Art. 1.1 van dat besluit stelt dat de aanvrager : "een diploma of een getuigschrift voorlegt van een basisopleiding inzake landbouw, tuinbouw of aanverwant op het niveau hoger secundair, hoger niet-universitair of universitair onderwijs". De verwerende partij moet hier dus enkel vaststellen of de aanvrager beschikt over het juiste diploma of getuigschrift en beschikt ter zake niet over een discretionaire bevoegdheid.

Art. 1.2 bepaalt een periode van twee jaar en art. 1.5 een periode van tien jaar waarin de aanvrager zich moet hebben toegelegd op de landbouw- of tuinbouwproductie. Hier is evenmin een opportuniteitsbeoordeling mogelijk. De overheid moet enkel vaststellen of de aanvrager zich lang genoeg heeft beziggehouden met het "landbouwbedrijf" of "tuinbouwbedrijf".

Artikel 1.3 van datzelfde besluit heeft het over "een diploma of een getuigschrift (...) van een basisopleiding, in voorkomend geval aangevuld met ervaring, die door de Vlaamse minister bevoegd voor het landbouwbeleid tenminste als gelijkwaardig met één van bovenvermelde niveaus wordt erkend". Het feit dat het aan de minister toekomt een diploma als gelijkwaardig te erkennen, kan niet worden gelijkgesteld met een opportuniteitsbeoordeling. Wanneer de aanvrager beschikt over een diploma of getuigschrift, dat door de minister is erkend als van gelijke waarde, dan is de vakbekwaamheid en deskundigheid aangetoond. Er is ter zake geen "beoordelingsmarge" wat betreft de effectieve toekenning van VLIF-steun.

Artikel 16 van het ministerieel besluit van 24 november 2000, zoals van toepassing voor de betrokken aanvraag, bepaalt onder meer :

"De in artikel 28 verwijzend naar de artikelen 6, 12, 17, 19 en 21 van hetzelfde besluit van de Vlaamse regering bedoelde modaliteiten van de rentetoelage en/of investeringspremie, de eraan verbonden voorwaarden, de duur van de waarborg evenals de gevallen waarin het equivalent van de steun geheel of gedeeltelijk onder de vorm van uitgestelde aflossingen mag toegekend worden maken het voorwerp uit van bijlage 4".

Hieruit volgt dat wie aan de voorwaarden voldoet voor de toekenning van VLIF-steun een subjectief recht heeft op deze steun en dat de verwerende partij ter zake geen discretionaire bevoegdheid meer heeft en ertoe is gehouden de steun toe te kennen, althans wanneer vaststaat dat de voorwaarden in het voornoemde besluit van de Vlaamse regering en in dit ministerieel besluit zijn nageleefd.

Ten tijde van de betrokken aanvraag werd in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 2000 bepaald dat investeringen van groep 1, 40 % steun kregen, investeringen van groep 2, 30 %, investeringen van groep 3, 20 % en investeringen van groep 1, 10 %. De omvang van de toe te kennen steun ligt dus objectief vast in de regelgeving en hangt bijgevolg niet af van een discretionaire beoordeling door de verwerende partij.

9. Het vaststellen of aan de voorwaarden voor het verkrijgen van steun is voldaan, is geen opportuniteits- of beleidsbeoordeling. De justitiële rechter kan vaststellen dat de voorwaarden voor het verlenen van steun al dan niet zijn vervuld. Hij beschikt dus over alle middelen om over het bestaan en de omvang van het recht van de verzoekende partij uitspraak te doen. Aangezien de wet de bevoegdheid om uitspraak te doen over de beslissing om de VLIF-subsidies al dan niet toe te kennen niet aan de justitiële rechtbanken heeft onttrokken, is de Raad van State zonder rechtsmacht.

De opmerkingen van de verzoeker in de laatste memorie nopen niet tot een ander oordeel.

De Raad van State is bijgevolg zonder rechtsmacht om kennis te nemen van het beroep tot nietigverklaring.

10. In de gegeven omstandigheden past het de kosten ten laste te leggen van de verwerende partij, aangezien zij in de bestreden beslissing ten onrechte heeft gesteld dat het eindberoep diende te worden ingeleid bij de Raad van State.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vierentwintig januari tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Luc Hellin